

iam laicos, 9, per multas pecunias,
10, quæ locis p̄is, ibi existen-
tibus, eo ipso quod exacte fuerint,
affiguntur, seu per captiōnem pigno-
rum, personarumque distinctionē ex-
ercendus, ne depletus Ecclesiastice dis-
iplina oriantur.

Cum ordinarius tanquam delegatus man-
dat aliquid sub pena excommunicationis
(quod in defectum vel alias acquiri pos-
tū) potest appellari etiam quodam effectu
suspensus, ut excommunicatio possa
lata, ita nulla. Congregatio enim respondit,
debet ipsius tanquam delegatum abfici-
re ab hujusmodi precepto, cum additio
penae excommunicationis, que nonis
subdūbitum est exercenda, ab ea tamen
(si cū concurrit) dari uixit applica-
tionem.

3. *Quapropter excommunicationes illa*,)
Vicarius Generalis, & ad id facultatem ha-
bens ab Episcopo, potest sine prævia cogni-
tione facta ab ipsomet Episcopo, excommuni-
cationem ad finem rebus deperditis pro rebus
deperditis decernere, dum tamen ipse Vic-
arius cognitionem adhibeat, & quavis non
nulli illustris DD. dubitare ex illis verbis,
a nemine proflus, prætermissus ab Episcopo,
qui taxative alios excludant. Congregatio
tamen die 15. Februario 1585, primam
firmavit resolutionem.

4. *Ad finem revelationis.*) Excommuni-
cationes, que ad finem revelationis fieri
solent, concedi non possum a Commenda-
tore Abbatie, hominibus sibi subiectis,
quæ dicunt esse nullius Diœcœlos, mi-
nusquis a vicini Episcopi iurisdictione episo-
diæ Abbatia, cum ea vere Sedi Apo-
stolica subiecta, sit nullius Diœcœlos. Dis-
tinx propterea, si quibus hoc remedio
opus erit, confundendum esse eis ad ipsam
Sedem Apoſtolicam, a qua hujusmodi ge-
neris excommunications imperrant. Intra
hoc cap. 3. A nomine, & Se Episcopis non
potest.

5. *A nomine proflus.*) Vicarius tam-
ponis potest has excommunications de-
cernere adhibita causa cognitione. At
requi omnes fratelli etiam nullius Diœcœlos
(etiam in suis territoriis jurisdictione
quæ Episcopalem habent), etiam private
ex immorabilis confundendum, hodi non
possunt, sed tantum Episcopi. Ideo eos,
qui sunt nullius Diœcœlos, & quicunque
aliuc Episcopo non sunt subiecti,
sed

DECLARATIONES.

1. *Quoniam excommunicationis gladius,*
Episcopus in fulminans excommunicationis
potest esse gerere debet, sicut a Concilio Tri-
denzio statutus, nec potest procedere, ut

sed immediate Sedi Apostolica, ipsam san-
ctam Sedem pro his excommunicationibus
adire oportet. Supra hoc c. ad finem.

Et hæc potestis competit Vicario Capitu-
lii Sede vacante, ut resolutum fuit die 14.
Augusti 1586, quia ad Capitulum transeun-
ta, quæ iurisdictionis necessaria, ut est
excommunicationis.

Episcopus non potest concedere excom-
municationes, que ad finem revelationis (ut
ajunt) fieri solent, hominibus beneficiis
quod sit nullius Diœcœlos minusque pot-
est concedi ab obstante dictum beneficium;
sed in confundendum est ad Sedi Aposto-
licam, si quando ex communicationibus
opus habebit. Sic ex communicationibus
Pii IV. die 6. Octobris 1579, Supra hoc
c. ad finem.

Motuaria pro rebus deperditis ab Epis-
copis solum sunt decreta, & in feriores
Ordinarii, etiam exempti, & in immediate
Sedi Apoſtolica subiecti, nullius Diœcœlos,
ca concedere non possunt, sed ad
Sedem Apoſtolicam pro eis secundum
tamen sic episcopi vicinioribus ea con-
cedere permetitur. Hoc pro declaratur
supra hoc cap.

Congregatio censuit, Abbatii ali-
iae inferiori, quavis nullius Diœcœlos ex-
istat, & jurisdictione quasi Episcopalem ob-
tinet, potest Concilium non licere ex-
communications, que pro rebus deperditis,
vel subfractis fieri solent, decernere, sed
debere ejus subfractis ad eas obstantibus le-
dem Apoſtolicam adire: idemque esse ob-
servandum, si hujusmodi inferior inter haec
alicuius Diœcœlos existens jurisdictione
quasi Episcopalem privativa ad Episcopum
habeat, sique privilegio sedis Apoſtolica
immediate subiectus, nam hujusmodi
excommunications decernendi in eis sub-
ditos, neque ad ipsum, neque ad Episcopum
pertinet, sed ad eadem Apoſtolicam
oportere. Quod si inferior iurisdictione
quidem quasi Episcopalem in certa parte Diœ-
cœlos habuerit, et ab appellatione ab eo ad
Episcopum devolventur, hanc facultatem illius
subiecti ad Episcopum etiam pertine-
re, nisi ubi ea jurisdictione est: inferior per
privilegium qualitatis, ex seniore privilegi
alii resolvatur.

Congregatio Concil. censuit, si juxta cap. 3.
Sessi. 25. de Reform. literis monitioribus ad
finem revelationis, que etiam pro rebus
subfracti ferri possunt, relaxatis, propal-
lato aliquid revelans fuerit, posse adfici
contra eos, qui aliquo indicio laboraverunt,
sive causa fuerit civilis, sive criminalis,
sed

Taurin.
17. Aug.
1592.

alijudicium exerciti, in coquse legitime pro-
baverit obincere, & si executionem judica-
ti neque realem, neque personalem habere
voluerit, tunc enim, & non prius licere Ju-
dici spirituali gladio excommunicationis, &
cause qualitas id expofulaverit, in eos con-
demnatios uti.

6. *Prætermissus ab Episcopo.*) Vicario et-
iam licet, sed ex speciali mandato, & non
alias: non autem Commendatario, neque ab
Episcopis in beneficiis commendatis, si nullius
Diœcœlos erunt. Et hoc valde sepe.

An possit Episcopus delegare Vicarios fo-
raneos facultatem concedendi literas moni-
toriales pro rebus deperditis, vel subfra-
ctis, non obstante Decretu cap. 3. Sessi. 25.
dum tamen expresse, & in specie hujusmo-
di facultates tribuuntur?

Congregatio libi certò persuaderet, per Epi-
scopum id non, nisi persona circumspic-
tus & gravibus, quorum noverit præde-
menta & iudicium, esse commissum.

7. *Et confessio fit postquam.*) Episcopus

non debet facultatem concedendi literas mo-

nitoriales pro rebus perdidis committere qui-
busvis foraneis personis, sed eis duxat;

que graves, honeste & castis bonis qual-
itatibus sint predicas.

In causis vero iurisdictionis:) Excommuni-
catione lata a Judge Ecclesiastico, præsumat
legitime conferre de impedimento vel per-
turbariis, ob quas non potest devenire
propria autoritate ad executionem rea-
le vel personalem, est valida, & qui tali
excommunicatione ligatus exigit, indiget
abolutione: Debent tamen Ordinarii curare,
ut in excommunicationibus proferedis
obseretur decretum a Concil. Trid.
hoc cap.

8. *Quandocunque execuſio realis.*) Excom-
municatione lata a Judge Ecclesiastico, præsumat
legitime conferre de impedimento vel
perturbatione, ob quas non potest devenire
propria autoritate, ad executionem rea-
le vel personalem est valida, & qui tali
excommunicatione ligatus exigit, indiget
abolutione. Debent tamen Ordinarii curare,
ut in excommunicationibus proferedis
observentur Decreta Cone. Trid.

9. *Per multas pecunias.*) In multis,
que ex ordinatione Concilii Tridentini sunt
applicande locis p̄is, idem Concilium Tri-
denzium est obserendum.

10. *Quæ locis p̄is.*) Penitentiarii Ecclesi-
astici p̄is locis sunt applicandi, nec valet
concluſio contraria, per quam pars non
applicatur Vicario, vel Camera Epis-
copali, etiam in minima parte.

Cone. Trid. cum Gall.

11. Quod si excusio realis.) Si sunt duo in solidum obligati pro eodem debito, & contra unum tantum deveniri posset ad executionem realium vel personalem, non debet laxari censura (eriam ad instantiam creditoris) contra eum, circu quam non posset devenir ad executionem realium aut personalem. Ita Con*gregatio die 12. Octo. 1585.*

Congregatio Concilii confitit, si similius in solidum obligati in forma Camerae pro eodem debito, & contra unum tantum possit devenir ad executionem realium, vel personalem, non posse contra alterum, contra quem non posset fieri exercitio realis vel personalis, ad infinitum creditoris in subditi relaxari censuras.

12. Excommunicatus vero.) Excommunicatus ranquam contumaciam a contumacia, si contra Ordinario compareat, & sit paratusflare iuri, debet per eundem aboliri.

An si judex deficitibus ceteris remedii vel excommunicato Canonicos ex hoc cap., necessarium sit, ut ex actis constet, realem & personalem, executionem fieri non posse, an vero iusticia hac confare extra iudicium? Congregatio confitit debere ex adiis constata: sed si non sic potest confare, respondit quod iusticia probari per munitiones, alias exqui non posse.

REMISSIONES.

* Vide Quarant. in summa Buller, verbo, Concilium provinciali, verbo, Trigeminum sexto in fine, Sayr. in Clavis regia, lib. 9, cap. 15, num. 20.

* Aus leibibus ex rebus.) Vide Fr. Michaelis de exhib. auxil. fundam. 11. p. 45. & cap. Farinac. in prax. crim. 97. n. 98.

* Quapropter excommunicationes illae que monitionibus premisisti, &c.) Ad materia litterarum monitorialium generalium ad finem revelationis sub excommunicatione peccati vide Joan. de Neyzan, in sua *Sylva sapientiae*, lib. 3, verbo, Monitri, Navar. in Robert. cap. Inter verbo, 11. quies, 5. consel. 6. Carol. 66. Franc. Marc. decisi. 83c. & 83d. Achil. de Galles, dec. 6. de Sent. excomm. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verbo Excommunicatio, pag. mibi 134. Gutierrez de parvo confirm. 1. p. cap. 17. n. 9. Seguram in director. Iudicium 20. cap. 13. n. 34. Salzed. ad Bern. Diaz in prax. 1. cap. 151. n. 1. P. Henrich in Summ. lib. 5. de Excom. cap. 18. Fr. Enman. quies. Regal. tom. 2. quies. 59. art. 4. Proposit. de Augustino in addit. ad *Quarantam in Summa Bellaria*, verbo excommunicatione ad finem revelationis, 5. pag. 22. & verbo Archiepisc. auctoritas, 2. verbo. Antiquitatis in fine, pag. mibi 77. resolvit,

† In causa vero judicialibus, &c.) Vide Gutierrez de parvo confirm. 1. p. cap. 17. n. 9.

Seguram in director. Iudicium 20. cap. 13. n. 34.

Salzed. ad Bern. Diaz in prax. 1. cap. 151. n. 1. P. Henrich in Summ. lib. 5. de Excom. cap. 18. & Bobadillani in tom. 1. pag. Politica lib. 2. cap. 17. num. 109. Iac. Bertrami conf. 3. num. 30.

& in consel. 4.

* Personarumque distributionem, &c.) Vi-

de Covar. 1. lib. variar. cap. 2. n. 9. Salzed. ad Bern. Diaz super in cap. 122. lib. A. & Bobadillani, d. cap. 17. n. 195. Azaved. in 1. s. tit. 1. lib. 3. nove r. copl. n. 77. ⁷⁸ Hac spiritu gladio, &c.) Vide Azaved. in lib. 3. tit. 2. n. 3. lib. 1. nov. recip. Bobadill. d. lib. 2. cap. 1. p. 70. ⁷¹ Per statutum & Regas auctoritas, &c.) An per hoc Decretem videantur prohibita tutiva appellations & Negar Barth. Hurtad. lib. 1. Glos. 4. tit. 1. p. 2. Vivad. in Candelab. p. 2. in Explicat. Bull. Cane Domini cap. 16. a. n. 114. Laurissimo Azaved. lib. 2. verf. Item & decimo quarto tit. 6. l. 1. Recopl.

* Sacrae cuiilibet magistrorum, &c.) Vide Cenedo in collect. 17. ad decretales n. 2 post Vivad. Azaved. & alios, & Salzed. ad Bern. Diaz in prax. can. cap. 102. lib. A. Bobadill. d. lib. 2. cap. 18. n. 130.

* Personarum in disorderiis, &c.) Vide Covar. in cap. Alma mater. p. 1. S. 7. & n. 10. Mandos in Annals. cap. 1. n. 90. & in praxi tit. de Ingrat. cap. 5. Duenab. Reg. 155. n. 1. verf. Quartu amplia. Robuffi in Recept. Pofnafati, de Clerico excom. ministr. & nam. 108. & in praxi tit. de claras. nosne prouis velbo. Tene absolvente nos. 10. Marans de Ordine judic. p. 6. cap. de consummatio, num. 35. Simanch de Cathol. infinit. cap. 14. & num. 2. & cap. 27. num. 2. Paul. Fons de Vif. lib. 1. cap. 29. num. 2. Perez. l. 1. verf. Et Excommunicatus perfides. tit. 5. & l. 9. in Glos. verbo, et manifest. des. consolendum, tit. 19. l. 8. Ordin. Humad. lib. 1. cap. 1. & princip. tit. 19. p. 1. Salzed. in praxi cap. 1. n. 2. num. 4. Azaved. ad lib. 1. s. tit. 1. lib. 1. n. 4. nov. recip. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verbo, Clericos, pag. 78. ad fin. Fr. Enman. quies. Regal. tom. 2. quies. 103. art. 3. pag. 3. (Ic. Guti. in quies. cap. 1. pag. 12. num. 20. Cenedo. plures prefec. collect. 1. ad decretum.) Gonadal ad Reg. 8. cancell. pag. 15. num. 103. cum seq. Steph. Gras. discept. Juren. cap. 1. n. 2. cum seq. pag. qui duo poftores relinquit, quod si quis fuerit excommunicatus propter debitum civile, ob non solutioem aliquam rei, non habebit locum hujusmodi privatio proper inforsentiam.

CAPUT IV.

Episcopi, Abbes, & Generales Ordinum possunt pro sua conscientia statuere omnes, quod magis expedire jucdicaverunt circa Missarum numero atrauta recitationem.

* Contingit sepe in quibusdam Ecclesiis vel 1. tam magnam

Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relatis impostum esse, ut illis pro singulis diebus, a testatoribus praescipitis, neque satistieret; vel Eleemosynam hujusmodi pro illis celebrandis adeo tenuerit esse, ut non facile inveniatur, qui velit huic se muneri subjicere; unde deperirent pie testantur voluntates; & eorum conscientias, ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur. Sancta Synodus, cupiens hac ad piros usus relicta, quo plenius, & utilius potest impleri, facultatem dat Episcopis, ut in Synodo diocesana, & itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitalis Generalibus, ut diligenter peripecta, possint pro sua conscientia in predictis Ecclesiis, quas hac provisione indigere cognoverint, 2. statuerit circa hac, quidquid magis ad Dei honorem & cultum, atque Ecclesiaram utilitatem viderint expedire; ita tamen, ut coram semper defunctorum 3. commemoratione 4. fiat, qui pro suarum amatorum salute legit ea ad piros usus reliquerunt.

DECLARATIONES.

Congregat. Concilii confitit, ex decreto 3. Mart. 1597. Episcop. cap. 4. Sess. 25. non literè Episcopo reducere onera miliarium beneficio in fundatione apponita.

Congreg. Coram confitit, redditus pia 18. Jan. 1600. flantiam voluntate pro miliarum celebrazione aliquis pro multis relatis, posse ab Episcopo in distributiones quotidianas, neque in aliis ullo quantumvis pium, illo modo coverit.

1. Tam magnam Missarum.) Caput hoc intelligendum est de Missis tantum, & non de aliis suffragiis.

Hoc decretem habet locum etiam in reductione Officiorum pro definitis.

Inprobata fuit certa taxa Eleemosynarum, pro multis a testatoribus praescipitis. Non intelligitur hoc capitulum de Missis in fundatione impositis, sed de reliatis.

2. Statute cires hec, quidquid, &c.) Congregatio confitit Episcopum in Synodo Direc-

certana posse constitutions facere abique consensu & approbatione clerici debere tamen eum requirere concilium Capituli, licet illud non tenetur sequi, nisi in quibusdam casibus a iure expressis de Synodo.

3. Ut coram semper defundatur.) Hac dictio semper non referatur neque ad tempus, neque ad diem, sed intelligi debet semper fungit Miffa, quas iuste seductionis celebri contigerit.

4. Commemoratio fiet.) Hic satisfiat per intentionem applicationis Missarum per processus, que offeruntur in secundo momento, & per collectas fieri possunt. Religiosi, qui ob pauperatum Sacerdotum Missarum oneri sacrificantes nequeunt in suis Capitulis provincialibus, prout magis expedire judicaverint, provideverunt.

REMISSIONES.

a. Vide Concil. Brachar. art. 4, cap. 26, in fine, Scrath. dec. 611. Fr. Emmanuel. in sum. p. 1, cap. 232, n. 11.

b. Item Abbatibus & Generalibus Ordinum.) Optime Zerol. in praez Episc. p. 1. Verbo Miffa §. 3, pag. 228. Fr. Emmanuel. Regul. lom. 1. quæst. 4-5, art. 13.

CAPUT V.

Rebus bene constitutis, & certiori onus annexum habebitibus nihil omnino detrahatur.

*R*atio postulat, ut illis, quæ be-
ne constituta sunt, contrariis Or-
dinacionibus non detrahatur: quando-
nigunt ex beneficiorum quorumque
1. creatione, seu fundatione, aut aliis
constitutionsibus, 2. qualitates aliquae
requiruntur, seu certa illis onera sunt
imponuntur, 3. in beneficiorum collatione,
4. seu in quacunque alia disposi-
tione, 5. si non derogatur. *b. Idem*
*in prebendis Theologalibus, Magis-
tralibus, Doctorialibus, aut Presby-
terialibus, Diaconalibus, ac Subdia-
conalibus, quandoconque ita consti-
tuta fuerint, obseruantur, ut coram*
*qualitatibus, vel Ordinibus nihil in ul-
la provisio detrahatur: & aliter fa-
cta provisio surrepitia censeatur.*

DECLARATIONS.

1. Ecclesiæ seu fundatione.) Habent Ca-
pellam, non tenerunt promoveri ad Sacerdo-
tium, dummodo in fundatione cauteles nos-
fit, ut Capellanus per seipsum Missas celebret:
attamen interea debet curare, ut per alias
Missas in illa Capella celebrantur, nec esse
satisfactum oneri, si Missa in alia Ecclesia
erum celebratae.

2. Qualitates aliqua requiruntur.) Co-
gregatio confusa, non licet Episcopo pol-
lendum, etiam accidente. Patronorum
confusio, derogare qualitatibus in benefi-
cio fundatione apponit: id estque si benefi-
cium in fundatione certam reatum sit
curare, non possit Episcopum illud ei con-
ferre, qui nequaquam fuerit hujusmodi
xatatis.

Capellæ non intelligentur habere onus ce-
lebrandi Missam, nisi ex fundatione cau-
tem sit, ne persipsum, &c.

3. Non derogatur.) Ne quidem de con-
senso paronorum, quorum circa hoc nulla
est potestas, sed omnino obseruantur
fundatio. Itaque sublatæ est facultas,
qua Doctores in cap. cum accessissent, de
Conf. ubi Abbas, & num. 5.

REMISSIONES.

a. Quacunque alia dispositione.) Quid va-
let conditio posita in fundatione beneficii,
quod tale beneficium conferatur consanguineis,
resolvuntur Hojed. de benef. p. 1, cap.
23, num. 132. & cap. 14, num. 107. Lam-
bertini de jure patron. p. 1, lib. 1, quæf.
princip. a num. 109, & lib. 1, p. 2, art. 11
quest. 2, princip. & num. 1. Sebas. Medies
de acquir. rerum domin. Gloss. 1, p. 3, n. 152
Azeved. l. 14, num. 13, tit. 1, lib. 1, nov.
Recopl. & lib. 5, num. 2, tit. 6, eod. lib.
Rota novil. dec. 1934, num. 1, de qua per Farin.
2, p. 610. Vide etiam tradit. per Azeved. in
l. 9, tit. 6, lib. 1, nov. recop. num. 6. Gutiér.
conf. 1, num. 1, 11, 17, & 19, ubi quæ
hunc decreto Episcopus non potest dispensare
cum preservato, nec pro sua vice, alterando
qualitates a tellatora requisitas auctio non
confusa patrono, quod etiam Azeved. art. 6
in lib. 5, num. 2, nisi confessus prefatetur a
fundatore.

b. Idem in prebendis.) Vide Gonzal. ad
Reg. 8. Cancel. gloss. 9, §. 2, num. 19, & vide
quid Gloss. 29, num. 3.

CAPUT VI.

Præscribitur modus, quem observa-
re debet Episcopus ejusmodi Capitu-
la exempla, ac personas, cum de-
putatis duobus ex parte Capituli,
tam in criminibus ex incontinentia,
quam aliter.

*a. S*TATUIT sancta Synodus, ut in
omnibus Ecclesiæ Cathedra-
libus, & Collegiatis Decretum sub-
fel. rec. Pauli III. (a) quod incipit,
2. Capitula Cathedra libum, obser-
vatur, non solum, 3. q[uod] quando Episco-
pus visitaverit, sed & quoties ex of-
ficio, vel ad petitionem aliquius, 4.
contra aliquem ex contentis, 5. in
dicto Decreto procedat, ita tamem,
ut, cum extra visitationem procecerint,
infra scripta omnia locum habeant;
videlicet 6. & ut Capitulum initio
eiusmodi anni 7. eligit ex Capitulo
duos, de quorum confitebitur, * & af-
fensus Episcopos, 8. vel eius Vicarius,
tam 9. in formando processum, quam
in ceteris omnibus actibus usque ad
finem cause inclusive, 10. coram No-
tario tamem ipsius Episcopi, & in
eius domo, 11. aut confuto tribu-
li, procedere tenetur. & Unum au-
tem tantum sit utriusque volum, pos-
sitque alter Episcopo accedit. Quid si ambo
ab Episcopo discordes in ali-
quo actu, seu interlocutoria, vel de-
finitiva sententia fuerint; tunc intra
sex dierum spatium cum Episcopo ter-
rium eligant: & si in electione tertii
etiam discordent, ad vicinorem Epi-
scopum electio devolvatur; & juxta
eam patrem, cum qua tertius conve-
niat, articulus, in quo erat discordia,
terminetur: alias procecerint, & inde
fecuta nulla sit, nullusque producent
juris effectus. (b) 12. In criminibus
tamen 13. ex incontinentia provenien-
tibus, de qua in Decreto de concubi-
tia obligent auctores, (f) sub his ta-
men in omnibus privilegiis, quæ
Universitatis Studiorum generalium,
† seu earum personis sunt conce-
ta. 14. Hec autem omnia, & singula

* Inf. cap.
† sup. cap.
‡ 24. de Ma-
r. c. 8.

parisi, & in atrocioribus delictis, de-
positionem, aut degradationem requi-
rentibus, ubi de fuga timerunt, ne ju-
diciis eludatur, & ideo opus fit 14.
personalis detentionis, (†) possit inten-
tio solus Episcopus 15. ad summariam
informationem, & necessariam deten-
tionem procedere: servato tamem in pena
reliqui ordine premio. In omnibus
autem casibus ea ratio habebatur, ut
juxta qualitatem delicti * ac perso-
narum, delinquentes ipsi in loco
decent custodiantur. (d) Episcopis
praeterea ubique is honor tributatur,
qui eorum dignitati per est; eisque
in choro & in Capitulo, 16, in Pro-
cessionibus, & aliis actibus publicis
sit 17. prima fides, & locus, quem
ipsi elegunt, & 18. praecipus omnium
terram agendarum auctoritas. 19. Quod
si aliquid Canonis ad deliberandum
proponant; nec de re ad suum, vel
futuron commodium spectante agatur;
(e) 20. Episcopi ipsi 21. Capitulum
convocent, 22. vota exquirant, &
juxta eis concludant. Absente vero
Episcopo omnino hoc 23. ab iis de
Capitulo, ad quos hoc de jure, vel
consuetudine spectat, perficiantur, 24.
nec ad illi Vicarius Episcopi admittantur.
Ceteris autem in rebus 25. Cap-
itulii jurisdictioni, & potestas, si que-
cunq[ue]s competit, & bonorum administra-
tio salva, & intacta omnino rela-
tivatur. 26. Qui vero non obtinent
dignitates, 27. nec sunt de Capitulo,
ii omnes in causis Ecclesiasticis Epi-
scopo subiectantur: & non obstantibus
quoad supradicta, privilegiis, etiam
ex fundatione competentibus, 28.
nec non confusciotibus, 29. etiam
immemorabilibus, † sententiis, jura-
mentis, 30. concordis, que tamum
iuris obligent auctores, (f) sub his ta-
men in omnibus privilegiis, quæ
Universitatis Studiorum generalium,
† seu earum personis sunt conce-
ta. 31. Hec autem omnia, & singula

Cart. 4. c.
35. c. Episc.
in Ecclesi-
sis, 95.

c. novis
cum seq.
cum seq.
fuit a
fuit a
conf. line
cap. 22.

24. de
discordia
privilegiis
iustitiae
maxime
privil. 63.
cum fusi.

f. c. novis
iustitiae
privilegiis
iustitiae
maxime
privil. 63.
cum fusi.

in iis Ecclesiis locum non habent, in quibus Episcopi, aut corum Vicarii ex constitutionibus, vel privilegiis, aut consuetudinibus, five Concordiis, seu quoquam alio jure majori habent potestatem, auctoritatem, ac jurisdictionem, quam praesenti Decreto sit comprehendent, quibus sancta Synodus derogare non intendit.

DECLARATIONS.

1. Statutis sancta Synodus.) Decretum non loquuntur scilicet de Capitulis exemplis, sicut iis, quae confunduntur aut alio speciali modo se tuebantur adversus Episcopos; ea autem iura Episcopo sunt restituta, sed illis non utetur nisi cum consilio, & absens duorum electorum ex Capitulo, &c. Non enim autem capitula non comprehenduntur, etiam multa habeant presencia.

Si Capitula, de quibus hoc Decretum & ipsa Sess. 6. cap. 4. sunt exempta a jurisdictione Episcoporum, tenentur servare Decretum illius Concilii Provincialis, cui interfuerit Episcopus.

e illa oblietary Congregatio Concilii censuit. Vide quæ supra notata sunt *sess. 6.*
ap. 4.

Circa hoc Capitulum fuerunt propposita
aria dubia. *Primum.* An in visitatione
abulensi Ecclesie, vel perfonatione Epis-
coptice debet affumere Notarium &
secretarium Capit. vel portius unum ex
Notariis, quem ipse de hoc elegerit,
in Com. Tric. hoc ap. & expresse
diposuit, quod acta fiam coram No-
tario Episcopi? *Secundum,* an Episcopus
stando post solas fine adjunctionis Capi-
taribus peccata & excessus Capitularium
quos correptione & punitione dignes re-
ctificare? corriger, punire, & emendare?
Tertium, an Episcopus vel ejus Vicarius,
quando simul cum adjunctis Capitularibus,
visitationem, contra aliquem ex Capi-
taribus ad punitionem delictorum pro-

edunt juxta formam Concil. Trid. hoc
ap. & debet ei servire Fiscaleis ipsius Epis-
copi, qui crimina accuseat & prolegetur;
et potius an ad hoc munus sit assumen-
sus & non inandus aliis Fiscaleis ex servi-
toribus vel Capellanis dicte Ecclesie Ab-
ensis?

Ad hanc ita responderunt Domini Canales, & quidem ad Primum, quod in istituzione, de qua agebatur, propriis Notariis ab Episcopo esset assumendas, non illi tamen Capitulo suspectus. Ad secundum. Non teneri Episcopum in prestatu istituzione adhiberi admissum. Cetero.

aliquod crimen posse per se corrigitur & punire, non tamen poena ordinaria sed ea ad morum magis emendationem, quam punitionem respiciat. Ad seruum posse cundem Episcopum assumere sicut et alium, quem ipse deputare maluerit. Ex parte domini Episcopi dominus potest.

La parte ejusdem Episcopi denuo propria fuerunt haec dubia: *Primum est*, ut episcopus solus, absque adjunctis Capitulis possit Capitulum visitare. *Secundum*. An haec visitandi facultas extendatur etiam ad res & bona Capituli, eiusque ministratores. *Terrium*. An hujusmodi officio habere locum etiam casu uno

Administratio rerum & bonorum inter Episcopum & Capitulum esset communis. Quarenum. Quatenus Episcopo comparet nullitas visitandi, etiam tunc, cum administratio est communis, an prescribendis sit Episcopo, ne immutet aut collat ecteta ab administratoribus facta, ne co-

um potestas, aut auctoritas labefactetur.
Quintum. An licet Episcopo exigeat iu-
mentum a visitatis. **Sextum.** An de re-
bus scandalosis tantum, & publicis, an et
iam secretis & occulis in visitando posset

cessus & Securus in virtutis possit
acquirere. **Seipsum.** An esse danda
adimpliria coram, quae Episcopus visitan-
ti punctione digna repertus est. **Ostium.**
An Capitulum possit visitari ab Episcopo
sua domo Episcopali, an in loco Capitu-
lari tantum. **Nomen.** An Episcopus vi-
stante possit recusat, tamquam suscep-
ticum. An Episcopus visitans, iuramen-
tum, & acta visitationis in scriptum re-
gite possit, praesertim si resipicunt
certas Capitulares, contra quas nonni-

im adjunctus est procedendum, juxta hoc
primum, de visitatione, respondit
Congregatio Episcopum posse. Quod sic
ut pretenditur) Capitulum haberet statu-
m ab Apostolica Sede confirmationem.
Item articulum Congregatio rejecit ad
notam, dummodo interea non recidetur

vistatio. Ad sciamnum respondit, facula-
rem viliandi, erat ad res & bona Capitu-
lii, ejusque administratores extendi, alias
elusio est vistatio, si negligentes &
booratu ultraportores non configantur. Ad
tertium, respondit prædictum Episcopum
erat eo capa vistare poe, non exceden-
do tamen terminos vistationis præterpositos.
Ad quartum, nullum alium Episcopo pra-
scribendum modum, quam quod pœ
vistationis limites se contineat. Ad quinum,
de juramento non licet in vistatione pra-
paratoria, focus in Capitulo: an autem
depositiones refutum sed redigentur in scri-
pto. Congregatio Concilii censuit, non ex
qui porringerint integri, & dimidi habi-
tatem in Capitulo, illos esse Capitulini
sed tunc inter Capitulates censi deban-
cum ex Apostolico privilegio, vel ex eis
fuerint ad Ecclesias statu iacte Capi-
tulares connumerantur. Ideo si ipsi
bus facultibus non porringerint, Episcopi
poterit contra illos non cum adjunctis
luni procedere.

puram? Congregato deinde, se deliberauerunt.
ad sextum, respondit papa eisiam in illis.
ad septimum, et transiunxit dandis, pos-
se iudicem in preparacione; tunc vero in
Episcopali, ad octavum, dixit, Episcopum
non posse nec possit visitare in dominibus
Episcopalis, sed cum visitare volunt
Capitulum, accedere debet ad locum
ipsum, quo Capitulares congregari &
cum ad actus confidetur, sicut tam
id congrue fieri potest & si minus, ad lo-
cum communem & coniunctivum. Sed sem-
per contra aliquem ex consensu, & fac-
tis procedendis contra aliquem ex Cap-
taribus exemplis pertinentibus ad Episcopum
& adjunctos, iuxta hoc cap. non deve-
tur ad Episcopum, si adjuncti requisi-
to procedere negligent vel reculent.
5. In dicto Decreto procedat. & Hoc
casus non est Decretio ad eos, quae
habent visitandi & corrigendi, qui in
cibus visitari seorsim ab Episcopo, &
restos ab istis non potest Episcopus de-
vo corrigit.

cum congruum & commendabilium. Se ideo per tenetor accedere ad locum Capitularem, quoties profequi voluerit visitationem alicuius particularis persona de Capitulo. Ad nonnullos, respondi, fage dictum Episcoporum recufari non posse, nec cum generali visitatione aggregetur, si modo sine auxiliis ad speciem defecundat. Si modo sine auxiliis & figura iudicij procedere possa imponit delictorum non ordinaria, sed eas tantum, que mortuam encenditiam respiciunt, & modicim corrispondit non excedant.

Hoc Decretum plane est observandum etiam Capitulum ipsum deliquerit aliquis ex Canonice mandato Capituli etiam Canonicos extra civitatem atque, maxime degens in aliquo loco puta in loco sui beneficii, vel si deligit in tua curia sive Ecclesie.

Subcollectores. Camera Apolloniana ministerium exigendi certis casis in his paribus deputati, si sunt curia vel alia beneficia, ab Episcopo vice.

Ad decimum, & ultimum, de redigendis in scripturam juramento & actis visitationis, respondit id non posse.

Congregatio censuit de voto Rotæ, hoc
Decretum non solum comprehendere Cap-
itula exempla, sed & omnia alia preten-
denta rite se posse tueri, non modo ad
Quando scilicet exemplum est a ju-
dicio Episcopi, & sic que disponuntur
hoc cap. & cap. 4. Sess. 6. habent
tantum in Capitulis a jurisdictione Epi-
scopi. Etiam si in aliis capitulo

versus viflationis, ut cap. 4. Sess. 6. sed etiam aduersus ea, quae his disponuntur, quando agenda sunt extra viflationem, si-
veste vigore privilegiorum etiam ex fundacio-
ne competitum, necnon confunditum
etiam immemorabilium, sententiarum, iu-
ramentorum & concordiarum, quae tantum
suum obligant auctores.

Fuit dubitatum, an portionarii, qui habent vocem in Capitulo, possent visitari ab Episcopo abeque adjungiti: & fuit resolutum, quod sic, quia etiam si habeant vocem in Capitulo, non proprie erunt de neuter, juxta hoc resp.

Ad has duas dubitationes Sacra Cagatio Cardinalem Conv. Trid. In tam sic respondendum coniuit, ne quendam primum hujusmodi facultatem

Digitized by srujanika@gmail.com

co., 22. Junii
1594.

dendi pertinere ad Episcopum etiam abesse adjunctis, quando totum Capitulum deliquerit: modo delictum non sit in personam Episcopi, vel in contemptum eius, vel, ubi Episcopus habeat in se: tunc enim ea facultas contra Capitulares procedendi devolvitur ad proximum superiorem. *Ad secundum* vero respondit, Episcopum de consilio & alesu duorum ex Capitulo procedere non tecerit.

7. Eligat ex Cap. duos. In forma procedenti Episcopo hic prescripsi, licet ei secum adhibere duos de Capitulo exemptos, quando procedere volent contra aliquem ex ipsis.

Ex hoc decreto, potest solus Episcopus sine adjunctione Capitularibus ad correctionem & punitionem portionariorum procedere, etiam cau quo portionariis de conuersione, aut ex privilegio Apostolico vel Ecclesiastico situato in Capitulo vel semper vel plurius habentem vocem.

De quorum Confusione & alesu. Consilium & alesus duorum Canonicorum a Capitulo pro causa criminalibus electorum ab Episcopo quæsendum non est: si Capitulum rotum deliquerit, aut illi duo electi.

8. Per eum Vicarius. Congregatio censuit, Vicarium non teneri procedere cum adjunctis, nisi prout tenuerit Episcopum.

9. In formando processum. Alterius tamen Congregatio, quando a Capitulo uniuscuiusque Ecclesiæ Collegiate non ea omnia observari debent, que decreta sunt hoc Capitulo.

10. Coram Notario tamquam ipius Episcopi. Etiam in visitatione, quando est adhibendus Notarius, non tamquam ad electionem Vicarii cum adjunctis. Id servandum est tam in extrajudicibus, quam in judicibus correctionibus.

Capitulo licet eligere duos Canonicos, qui cum Episcopo procedant in causis Canonicorum, nullum tamen jus habent in electione Fiscales, qui intervenire solet in criminiis Canonicorum reson, sed eis electio ad Episcopum persisteret.

Excluso Notario Capituli, electio Fiscales ad Episcopum solum pertinet, Episcopus vero potest aliquem suum Fiscalem vel alium, quemcumque voluerit, depetrare.

11. Aut confuso tribunali. Ad electionem Episcopi, vel eius Vicarii, dummodo non fiat in Ecclesia, Vicarius Episcopi debet convenire in confuso tribunali, et cau quo procedit cum adjunctis,

quod erat in Ecclesia Salamanca in clauso, dummodo sit extra corpus Ecclesia, Episcopus potest federe pro tribunali, quocunque loco Diœcesis non excepto, ubi maluerit. Ita cap. cum Episc. de offic. Ord. in 6.

12. In criminiis eiusdem.) Episcopus in postea potest inquirere de criminiis occulitis, & non solummodo de publicis & notoriis.

Cum magis Capelle, ceteraque Cantores & Organista sint de Capitulo, an illos Episcopus puniri sine adjunctione possit? Congregatio censuit, nifi ha personæ comprehendantur in confirmationibz Apollonica, ex Concilio in hoc cap. omnes, qui non obtinuerint dignitatem, neque sunt de Capitulo, in causis Ecclesiasticis Episcopo subiecti.

13. Ex incontinencia.) In criminis coniubinis potest Episcopus solus ad informationes & cæserationem procedere, ubi de fuga timeat, idque abesse monitione, & forma huc prescripsit.

14. Personalis detinzione.) Careceris per Capitularibus delinquenter in domo Episcopi esse debent.

In loco decensi custodiuntur.) Licit Canonici sint custodiuntur in loco decenti, & carcere gamen debet esse in domo Episcopi, & non in Ecclesia.

15. In sommariam informationem.) Eiam abesse monitione illa, de qua infra cap. 14.

Congregatio Concilii censuit, Decretum de cap. 6. & Sess. 25. habere locum in his tantum Capitulis, que exemptione, confusione, aut alio speciali jure se ratabant adversus jurisdictionem Episcopi, tamquam aedipia est Capitulis tantum usurpatim exemplio, aut aliud ipsi speciali, quo ante Concilium nichil erat: tunc etiam jurisdictionem, quam in Capitulares ante Concilium excedebant, Episcopo esse restitutum, qui tam non altera est ut plane debet, aut potest, quam cum consilio & alesu duorum Canonicorum a Capitulo ad prefcriptum ejusdem Concilii electorum.

Episcopus visitare tenetur date transsumptu, si reperi aliquod delictum carceratione vel confusione dignum.

Multa que exiguntur a Capitularibus, non sunt omnibus eorum functionibus applicande veluti portionibus, sed plus locis.

Episcopi convocare Capitulum ad libitum posunt, dummodo non proponant de

re ad communitatem suam vel suorum spectante, Capitulum quoque ipsum potest; quodcumque volunt, & congregare. Infra hoc cap. Sess. Quod si dispendit.

16. In processione.) Ad Episcopum peritem cum consiliis, Capituli decernere & edicere, quo & qua dirigenda deducendaque sint processiones, non obstante immorabilis confusione, prout sit in Decreto Concilii.

Hoc capitulo consilium declaravimus eadem Congregatio intelligi oportere in processioneibus diuinae publicis, non autem in privatis. Privatas autem processiones illas intellexit, in quibus aliens seu externi Clerici non evocantur, sed a Capitularibus & Cathedralibus tantum sunt, non aliquas particularibus causis. Porro in publicis processioneibus abente Episcopo sancionem facultatem habet Vicarius Generalis in processioneibus decernendis & dirigendis, quam Episcopus habere conueniat.

17. Sit prima sedes.) Per haec verba fuit resolutum, quod Rector Parochialis Ecclesiæ Ripe Tarantiniæ, qui ex immemorabili confusione deferatur in publica processione Sacramentum Ecclesiæ: iuxta Clementinam unice, de reliquis & veteris sancti. & sup. Sess. 13. Can. 6, cedat Episcopo numerus electo, qui vult per se Sacramentum hujusmodi deferre. Si Congregatio censuit de mensa April. 1573.

18. Et principia anteriora.) Non potest tam solus Episcopus sine Consilio Capituli edicere & erigere processiones, sed tenetur illi adhibere, sicut dicitur in hoc Decreto.

19. Quod si aliquid Cononicis.) Episcopo ex Decreto, hujus cap. quod ad convolutionem Capituli spectat, ea diuinae autoritas est attributa, ut ex eau solo possit ipse suo arbitrio Capitulum convocare, vota require, & iuxta ea concludere, dummodo non sit actum de re ad suum vel suorum communem spectante. In reliquo Concilium suum unicue quis referavit. Eadem tamen Congregatio censuit, Episcopum convocare non posse Capitulum in illis causibz, in quibus iudex esse non potest. Et qui de re spectante ad Episcopalem dignitatem potest esse iudex, convolare potest Capitulum.

20. Episcopi ipsi.) Eo cau quo res est, perit pertinere ad communem Episcopi, Concilium declaravit, quod Capitulum non potest convocari sine canonico & prefatissimo Episcopi & reliquo autem eis qui reliquit in terminis juris Vicarii. In Capitulo ergo

non expensum, quæ Ordinario subsumi, est servandum jus communem.

Episcopos controversian habens cum Capitulo, non potest domi suum Capitulum tongare, sed debet ad aulam capitularem convocare, in qua solitum est Capitulum semper convenire.

21. Capitulum convenerit.) In dominis propriis posset convocari Capitulum cuius, quo non haberent Episcopi locum ad hos specialiter deputatum & decentem, in quo solitum esset convocate, & congregare Capitulum.

Episcopos Placentinus non potest Capitulum Ecclesiæ Cathedralis domi sua congregare, sed idem debet in aula Capitulari convocari, in qua ancea solitus est semper Capitulum convocari.

Dubitamus fuit in decreto Concilii hoc cap. quo conceditur facultas Episcopis convocare Capitulum, nisi de re ad suum vel suorum communem spectante agatur, si vel intelligentiam, quando res ad se vel ad suos privatos nomine pertinet; au vero etiam per ratione dignitatis Episcopali? Congregatio censuit, quod Episcopus convocare non possit Capitulum in illis causibz, in quibus iudex esse non potest, & si de re spectante ad Episcopalem dignitatem potest esse iudex, convolare potest Capitulum. Abb. in cap. venerabilis de Conf. in fin.

Capitulum N. praetendit, Episcopum non posse visitare peritos Capitulares alibi quam in loco vel Camera Capituli, Congreg. confusi in loco decent.

22. Vota exquirantur.) Episcopus non habet vocem in Capitulo.

23. Ab illis de Capitulo.) Absque consentiu Episcopi.

Visitatio ad favorum cap. 4. & Sess. 7. & cap. hujus catenus competit ex his Decretris, Episcopo ut etiam licet Decano & Capitulo Regulares personas ipsi Capitulo subiectas cumulativa cum Episcopo, vel leborum etiam ab eodem, (non tamnam excludingat ipsum Episcopum) toties quoties sua autoritate uti voluerit) visitare, corrigere, & emendare juxta antiquam & immemorabilem hancus observantem confusione.

24. Nec ad id Vicarius Episcopi admittatur.) Hoc intelligendum est, si Capitulum est exemplar. Et iura observari nulli Congregatio cum Vicario Tarantiniensi.

25. Capituli jurisdictionis.) Declaratum fuit, debere hoc fieri juxta constitutinem & statuta hastenus observata, & id.

& idcirco non poterit cogi Capitulum ad tenendum Secretarium, qui in Clericis in facie constitutis, sed potest habere laicos; & Punctator vero debet esse Clericus in facie constitutus, secundum Decretum Provincialium Compositellum, revolutum per S. D. N. anno 1565. Et si ab immemorabili tempore deputatio punctatoris ad Capitulum pertinet, ita obseruetur, quia Concilium in hoc nihil innovat.

26. Qui vero non obirent dignitates.) Qui non obtinuerint dignitates, nec sunt de Capitulo portionarii, si in Cathedrali habent statum, in choro vestem Canonicalem & votum consutum, sunt de Capitulo & comprehenduntur hoc Decreto.

Dubium faciebat Doctrina Inn. in 2, ad finem de infra, ubi requirit, quod quis habeat jus Canonici, per ea que cumulat Fel. Sed vobis fuit facta Congregationi Illustriss. Cardinalium, quod propter votum consutum quod habent illi portionarii, dicatur esse de Capitulo, quantum ad dispositum hujus cap. Nam qui haber votum in Capitulo, habet jus Canonici. Fel. in cap. cum acc. n. 34. de confit. quid autem de dignitatibus faciendum sit, tenendum est, sicut per eum ibidem dicitur.

27. Nec sans de Capitulo.) Et si subsunt Capitulis, vel illis inferiori, aut famulenti foris, aut in ipsa Ecclesia quantum ad divina & non altera.

28. Nonconcordiis.) Congregatio censuit, non obirent quod Vicarius Archiepiscopi possit intervenire in Capitulo, & in eis preisdere, si taliis facultatis carente Concilium, ex constitutionibus aut concordiis, vel alio quaquecumque iure legitime competit, juxta Decretum episcopum Concilii in fine. Praeterea si illud Capitulum nullo exemptione, aut speciali iure, juvent adversus omnimodum subjectionem: in his tamen, in quibus est agendum in Cap. de re spectante ad Archiepiscopum, seu suorum communum, Congregatio sequitur censuit, ut ne eis Vicarius interfuerit.

Congregatio Concilii censuit, Episcopum in Synodo Diocesana posse constitutiones tacer absoletu[m] contentu[m] & approbatione Cleri, debere ramen eum exquirere consilium Capituli, licet illud non teneant sequi, nisi in quibuidam causibus a iure expressis.

29. Etiam immemorabilis.) Derogatio immemorabilis, de qua hoc cap. extenditur ad disposita cap. 4. & 5. & supra.

a. Julii
459.

30. Concordia.) Re proposta a Rota, & perlata ad Illustriss. Cardinales, & in Congregatione matura, Illustrissimi censuerunt derogationem, de qua in predicto textu, concordias erant a Sede Apostolica confirmatas comprehendere: quia auctoritate eius potius mente quam verba legit, & ita fuit resolutum sub die 15. Aprilis 1574. Sed iterum negotium excusatum Dominis de Rotis S. D. N. hunc terum declaravit ex Congregacionis sententiâ, cum suis derogationibus non comprehe[n]dere concordias a Sede Apostolica confitimus.

Congregatio Concilii censuit, concordia confirmata a Papa in forma communis, cum concurret confutetur immemorabilis, hinc a Concilio Trid. cap. 6. & 7. de Reform. derogatur.

Fuit autem propositum in Congregatione:

Alius intelligat de concordis comitatis in forma communis, an vero de illis tantum, quae ex certa scientia sunt confirmatae? Die 13. Nov. 1586.

Congregatio censuit, ex parte praeferventes hoc texu, & ex cap. 4. & 5. & concordia confirmata ex scientia cum causa cognitis, dicitur.

Super interpretationem cap. 4. & 5. & 6.

cap. 6. & 7. Conc. Trid. facta per Dm. de Rotis Infante Sacra Congregatione Illustriss. Cardinalium ejusdem Concilii, respondit sic Decanus: De Ordinatione & circa Congregationes Illustriss. Cardinalium Cone. Trident. fuit propositum in Rota dubium, quod erat inter D. Episcopum Gadicensem, & Decanum, & Cardinalium ejusdem Ecclesie super interpretationem cap. 4. & 5. & quan[us] hujus cap. & partibus inde informantibus fuerunt Cardinals omnes sine difficultate in votu, quod vi-

gore harum constitutionis possint per Episcopos & alios maiores Prelatos, Capitulo Cathedralium & aliarum majorum Ecclesiastiarum, illarumque personæ visitari, consigli & emendandi, etiam auctoritate Apostolica: non solam si Capitula usurpati, ac personæ vellet se queri exemptionibus, sed etiam confutandis, sementijs, jurementis, & concordiis, quae tantum ius obligant auctores, non etiam successores. Itaque Sacra Synodus comprehendit non solum Capitula exempla, sed & omniam aliam praecedentia te posse queri adversus visitationem, sub vigore constitutionis, &c.

Norfolim enim est, indefinitum in lega aquipollere universaliter: præterea fara difficit, nullis exemptionibus, si nihil ultra

150.

qua per Factum p. 1. civilis, ubi etiam decis. 57. 62. & 168.

8. Quando Episcopus visitaverit.) Villationem Capitulorum, & personarum Episcoporum concelebrat, sicut intelligendam cumulative, non privativa ad Abbates & Decanos, & alios, quibus ante Concilium competebat ius visitandi, scorum tamen ab Episcopis, per Illustriss. Card. dictum refutatur Steph. Gratiæ, discept. forens. c. 154. num. 40. Gonzal. ad reg. 2. Cancell. §. 2. proposit. num. 21.

9. Ut Capitulum intio ejuslibet anni.) Sessio.) An habeat locum in Capitulo ex parte ab Episcopo! Affirmat Zerol. in prædict. Episcop. p. 1. verbo, Capitulum, verf. Ad 8. p. 8. Rota Rom. diversi decis. 205. & 206. p. 2. quam refutat Alois. Ricc. de collect. 753. in prædict. 1.

10. An si collatores Camera Apostolica ad nudum ministerium exigendi certis causibus in partibus deputati si fuerint Canonici, vel alias beneficiarii ab Episcopo visitari & conrigi possint? Sacram Cardinalium Congregationem confutat Episcopum non posse, refert Gonzal. ad reg. 2. Cancell. gloss. 53. in prædict. 2.

11. De queritur confusione.) Vide Achil. de Graffis decis. 57. Quod haec forma sic levanda tam in causis gravioribus, quam levisibus, decrevit Rota novissima decis. 7. 8. in recollectio[n]e a Farinac.

12. Omnis autem tantum sit.) Quid si discordat? Vide Gouzel. prædict. l. 1. q. 94. & quæf. 93.

13. Personalis decessus.) Vide text. in cap. quæquier 24. de ecclesiis. & in cap. 106. de pauperi. Bona. Diaz. in prædict. cap. 3. Farin. in prædict. cap. quæquier 1. maxime, ex num. 8. & in quæf. 47. num. 153. cum seq. & num. 210.

14. Juris qualiter delicti, &c.) Vide Salzed. ad Bon. Diaz. in prædict. canon. cap. 124. lit. A.

15. Non obstantibus, quod superlativa privilegia.) Locum non habere in concordia a Sede Apostolica ex certa scientia confirmatis, docet Gouzel. ad reg. 2. Cancell. gloss. 25. num. 44. T. Vide Rota noviss. decis. 7. 8. in recollectio[n]e a Farinac. num. 4.

16. Confutandis etiam immemorabilibus.) Vide Horatium Lutum de præsul. scholasticis, p. 63. Salzed. ad Bon. Diaz. in prædict. cap. pag. 10. decisi. Rota 7. 15. num. 4. in recollectio[n]e a Farinac.

17. Concordia.) Vide Achil. de Graffis decis. 60. Cafareum de Graffis decis. 58. Rota

Rotam novill. decr. 715. num. 3. & 4. in
recollect. a Farin.
† Universitas fiduciarum generalium,
etc.) Vide Seraph. decr. 585. num. 2.
Vids amator ad hoc caput in appendice
sub dicta 44. Card. de Luce.

C A P U T VII.

Accessus aut regrefus ad beneficia Ec-
clesiastica tolluntur. Coadjutor quo-
modo, cui, & ex qua causa con-
cedendus.

a. c. ad A. & etc. Cum (a) in beneficiis Ec-
clesiasticis 3. & 1. ex
transmissa &c. ad ex-
terrandas
fuerint, facies constitutionibus fine
odiosa, & Patrum decretis contra-
ria; nemini in posterum accessus,
aut ingressus, etiam de consentis, ad
patr. c. ad beneficium Ecclesiasticum cuiuscumque
hac de
temp. Concil. que qualitatis concedatur: nec ha-
bitus, temp. Cen-
sus concessi suspendantur, ex-
tendantur, aut transferantur. Hocque
decreturn in quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, ac in quibuscumque
personis, etiam Cardinalatus hono-
re fulgentibus locum habeat. 1. In
Coadjutoris quoque cum futura suc-
cessione idem posthac obserueretur, ut
nemini in quibuscumque beneficiis Ec-
clesiasticis permittantur. Quid si
quando Ecclesia Cathedralis, aut mo-
nasterii urgens necessitas aut evidens
utilitas potuerit Prelato dari Coadju-
torem; is non alias cum futura suc-
cessione detur, quam hac causa
pruis diligenter a Sanctissimo Roma-
no Pontifice sit cognita, & qualita-
tes omnes in illo concurrent certum
sit, que a iure & decretis hujus
sanctae Synodi in Episcopis & Pra-
latis requiruntur: alias concessiones
super his facte surreptitiae esse ce-
seantur.

DECLARATIONES.

1. In coadjutoris.) Episcopo cuiusdam
petenti, ut possit facere Coadjutorem in
Abbatia, quam in Episcopatus resignatio-
ne resint, conceduntur ei, ut eligat Visa-
tum ad viram, vel coadjutorem, &c. cum
non oblet presens Capitulum,

REMISSIONES.

a. Vide Flamin. de Regn. lib. 6. cap. 1.
5. num. 96. (* & in tract. de confus.
benefic. p. 27. a num. 72.) P. Ann.
inst. moral. p. 2. lib. 9. cap. 21. col. 13.
β De Coadjutoris vide Quirinat. de
cl. lib. 2. a num. 20. cum supp. lib.
Nicol. Gars. de benef. p. 4. cap.
per istum.

2. Quando concedi solent Coadjutoris.
Vide Gonzal. ad reg. 8. Caneel. gloss. p. 3
9. num. 43. cum supp.
δ In Coadjutoris, etc.) Vide P. Ann.
d. p. 2. lib. 3. cap. 2. col. 53. & vide que
Gonzal. d. gloss. p. num. 33. & 34.
Vids amator ad hoc caput in appendice
dicta 44. Card. de Luce.

C A P U T VIII.

Beneficiari sunt hospitalia. Hospitalia
regantur prout fert fundatio, par-
tianor prouentus, ac bona. Epis-
copus ad hec advigiliter, contra ta-
men fundationem nihil agat, quem
observeare cureret, adhibitis penit.

A. Monet fonda. Synodus qual-
cumque Ecclesiastica beneficia
sacerdotalia, seu regularia obinen-
tes, (a) ut hospitalitatem officium a
fanckis Patribus frequenter commen-
datum, quoniam per eorum proven-
tus licet, prompte benigneque exer-
cere assuecant, memores eos, qui
hospitalitatem amant, (b) Christum
in hospitalibus recipere. Illis vero, que
hospitalia vulgo nuncupata, seu alia
pia loca ad peregrinorum, infirmo-
rum, senium, pauperum ulam pre-
cipue influita, i. in commendam,
administrationem, aut quaecumque
titu-

titulum, aut etiam Ecclesie suis uni-
ta, obtinet, vel si Ecclesie Paro-
chiales hospitalium forte uniuersitate
in hospitalia erecte, etiamque pa-
tronis in administrationem concessa
sunt, praecepit omnino, ut impositum
illis onus, officiumve administranti,
aque hospitalitatem, quam debent,
ex fructibus ad deputatis actu ex-
ercent; (c) iuxta Constitutionem
Concilii Viennensis, alias in hac ea
deinde Synodo sub fel. rec. Paulo III.
innovatam, que incipit, quia con-
tingit. β Quid si hospitalia hec ad
certum peregrinorum, aut infirmo-
rum, aut aliarum personarum genu
sufficiendum fuerint instituta; nec in
loco, ubi sunt dicta hospitalia, similes
persone, aut perpaucata reperiantur;
mandat adhuc, ut fructus illo-
rum in alium plium usum, qui eo-
cum institutioni proximior sit, ac
pro loco, & tempore utilior, con-
vertantur, propter Ordinario, cum
duabus de Capitulo, qui rerum usu
periores sint, per ipsum deligidis,
magis expedire viuum fuerit: nisi al-
ter forte, etiam in hunc eventum,
2. in eorum foundatione, aut institu-
tione fuerit expressum: quo casu,
quod ordinarium fuit, observari curet
Episcopus, aut, si id non possit,
ipse, prout supra, utiliter providerat.
Itaque si predicti omnes, & singuli,
cujusunque Ordinis, & Religionis,
& dignitatis, etiamque laici fuerint,
qui administrationem hospitalium ha-
bent, non tam regularibus subiecti,
ubi viger regularis obseruancia, ab
Ordinario moniti, hospitalitatis munus,
adhibitis omnibus, ad que te-
nentur, necessariis, ut ipsa obre cef-
saverint, non solum per Ecclesiasticas
cenfuras, & alia juris remedia ad id
compelli possint, sed etiam hospitalis
ipsius administratione, curate perpe-
tuuo privati possint: aliquae eorum lo-
co ad iis, ad quos speciebat, substi-
tuantur.

Et predicti nihilominus,
etiam ad fructuum restitutum, quos
contra ipsorum hospitalium institutio-
nem percepunt, que nulla eis re-
missione aut compositione indulge-
tur, in foro conscientia teneantur;
nec administratio seu gubernatio hu-
ijsmodi locorum uni & eidem per-
longe ultra triennium † deinceps com-
mittatur; nisi alter in fundatione
cautum reperiat: non obstante,
quod omnia supradicta, quacumque
unione, exemptione, & confuetudine
in contrarium, etiam immemorabi-
li, seu privilegiis, aut indulxit quibus-
cumque.

DECLARATIONES.

1. In commendam.) Hospitalia ob ratio-
nabilem caulum quandoque a sedi Apol-
tico ad quatuor menses tantummodo com-
mendantur, cum clauilia, quod omnes fru-
tus in usus pauperum convertantur.

Perenti Cardinali de Pisis, ut Hospi-
tale Placentinum vacans morte ejus familia-
ris, sibi solum ad sex menses commendan-
tur, Congregatio cuiusdam dandum & cu-
stodiendum ad quatuor menses per Breve,
cum onere tamen, ut possea de idoneo
viro provideatur ex hoc Decreto, & mo-
dero interim ipse nullus inde fructus per-
cipiat, sed omnes in usum Hospitalis con-
veat.

Congregatio sensu comprehendi Hospi-
tale, cuius a 200. annis circa collatio &
inflitrio in perpetuum titulum dari con-
fuerit, quia Concilium exceptum unum ca-
lum dumtaxat, videlicet quanto alter in
fundatione cautum rep-terit.

Qui eorum institutione proximior sit.)
In Hospitalibus, in quibus non habentur
laborantes proprio morbo juxta proprium
inflitrio Hospitalis, licet videantur re-
cipiendi proximiori morbo laborantes,
verba sancti Concilii, non tam cijicendi
sunt, si qui aliqui pauperes a diverso
morbo laborantes, aut aliis miserabilis re-
periuntur, cum vere mens consiliis fuerit
provideare, ne qui possident hospitalia
omnes fructus in usus proprios convertantur,
sunt praetextu, quod non inventantur in-
huius secundum primam institutionem hos-
pitalis.

Conc. Trid. cum Gall.

*In eorum fundatione vel n*isi*uzione.)*
Congregatio Concilii die 4. Febr. 1581.
cenuit posse, & debere admitti id, quod
aliter fieri cautum est in fundatione.

REMISSIONES.

* An possit aliquis compelli ad hospitalitatem? Vide Larani in l. si quis a liberis, s. & si impubes, num. 57. Monach. de arbitrio, casu 182. num. 43. P. Henriquez p. 2. sum. pag. mischi 1147. Tira. de penitentiaria causa 44. num. 10. Spin. in Speculo Telesio, gloss. de princ. num. 8.

* *Hospitalibus force unita, &c.*) Vide Nicol. Garc. de benefic. p. 1. cap. 3. ex MSS. 2.

B Quod si Hospitalia, &c.) Vide Fr. Emanuel, quæst. Regular. tom. 2. quæst. 8. 4. art. 2. vers. Secundum. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Hispidula, num. 2.
C Ultra rizinium, &c.) Vide Nicol. Garciam, cap. 2. num. 7.

C A P U T I X.

*Quomodo probandum iuspatronatus :
cui deferendum, similiter etiam ve-
tite nonnulla accessiones , quedam
vero minime . Legatur , & ienecatur
hoc Capitulum.*

¶ Sec. Sicut legitima patronatum
Jura tollere, praesque si
delium voluntates in eorum institutio-
ne violare, aequum non est; sic etiam,
ut hoc colore beneficia Eccle-
siastica in servitium, quod a multis
impudentibus fit, residuantur, non est
permittendum. ¶ Ut igitur debita
in omnibus ratio obseretur, decernit
sancta Synodus, ut titulus jurisprud-
entia, natus sit ex (a) fundatione, * vel
dotatione, qui ex authentico docu-
mento, & aliis iure requisitis 1. obte-
natur; five etiam 2. ex multiplica-
tis presentationibus per antiquissimum
temporis cursum, & qui hominum mem-
oriom excedat, aliafie secundum
juris dispositionem. ¶ In iis vero
personis, seu Communitatibus, & vel
Universitatibus, in quibus id jus p[ro]l-

rumque 3. ex usurpatione potius quae
sumus presumi soleamus, * plenior, &
exactior probatio † ad docendum ver-
um etiam requiratur, + nec im-
memorabilis temporis probatio alter
eis suffragetur, quam si prater rehi-
qua ad eam necessaria, presentatio-
nes, etiam continuate, ‡ non minori
falem, quam quinquaginta annorum
spacio, * que omnes effectum fortis-
sint, § authenticis scripsit probe-
rat. 6. Reliqui patronatus omnes in
beneficiis, tam facultasibus, quam co-
gularibus, seu parochialibus, vel di-
gnitatis, aut quibuscumque alii
beneficiis, in Cathedratis, ¶ vel col-
legiata Ecclesia; seu facultates, 8. &
privilegia concessa tam in viii patro-
natus, quam aliquo quoconque iure no-
minandi, eligendi, presentandi ad ea,
cuius vacant, ¶ exceptis patronatibus,
super Cathedrallis Ecclesiis, com-
petentibus, & exceptis aliis, que ad
Imperatorem & Reges, seu rega
possidentes, ¶ aliquoq[ue] sublimis, ac
supremos Principes, iura Imperii in
dominiis suis habentes, pertinente;
& (b) que in favorem studiorum
generalium concessa sunt, in rotu-
misoris abrogata, & irrita, incili-
gantur. Beneficiaque hujusmodi, tan-
quam libera, a suis collatoribus con-
ferantur, ac provisiones hujusmodi pen-
tum effectum consequantur. (e)
Ad hac licet Episcopo, † prelenti-
tos a patronis, si idonei non fuerint,
repellere. 10. Quod si ad inferiores
institutio perirent, 11. ab Episcopo
tamen, juxta alias statuta ab hac fac-
ta Synodo examinari: aliquoq[ue] in-
stitutio ad inferioribus facta 12. irri-
ta sit, & innatis. § Patroni autem
beneficiorum, cuiuscumque Ordinis,
& dignitatis, etiam si Communida-
tes, Universitates, Collegia quecumque
Clericorum, vel laicorum existant,
in percepcione fructuum, provenientium,

eventionum quoruncumque beneficiorum, etiam vere de jurepatronis ipsorum ex fundatione, & donatione effici, nullatenus, 13, nullave causa, vel occasione seingerant, * sed illos libere Reftori, seu Beneficiato, non obstante etiam quacumque confundit, distribuendos dimittant. Nec dictum iuspatronatus, venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra Canonicas functiones transferre presumant, 14, si fecerint excommunicationis, & interdicti penit subiiciantur, & dicto jurepatronatus, ipso jure privati existant. Infuper accessiones, per viam unionis † factae de beneficis liberis ad Ecclesiastis iuspatronatum, etiam laicorum, subiectas, tam ad parochiales, quam ad alia quacumque beneficia, etiam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita ut praedicta

DECLARATIONS.

1. Per antiquissimum temporis cursum.)
Hec verba censuit Congregatio die 4. Februarii 1584. intelligenda esse prout de
jure.

qui hominum memoriam excedat.) Re-
nitur tempus immemorabile, quod si
bandum est per testes sexaginta annos,
serunturam centum. Rora sic tenet.

tur: non obstante quacumque in iis
verborum forma, seu derogatione,
qua habeatur pro expresa: nec ex-
ecutioni amplius demandentur; sed
beneficia ipsa unita, cum vacave-
rint, libere, ut aucta conferantur
per scripturam centum, Rota hic tenet.
Ex fundatione vel dissatione. Congre-
gatio Concilii confusa hac verba accipien-
tia esse disjunctive; nam sufficere alterum
probare, licet vel titulum ex authenti-
co documento, sive multiplicatas presen-
tationes ut in Concilio.

^{a Sup. f. 7 de ref.} (4) Quæ vero a quadraginta annis
citra ^{z. 6.} factæ, effectum & plenam incorporationem sunt concesse; ha-
nihioliminius ab Ordinariis tamquam a Sede Apostolica delegatis, revi-
deantur, & examinentur: ac que per surteptionem vel obrepitionem ob-
tentia fuerint, simul cum unionibus irrata declarentur, ac beneficia ipsa separantur, & aliis conferantur. Si-
mular quoque patronatus quicun-
que

uspatronatus acquistum per augmenta-
teris partis dotis ante quadriginta
a die Confirmationis Concilii numer-
osum, validum est, si vero est acquistum
a annos quadriginta, Episcopos ibant
in Apolliticis Sediis Legatis illud
examine debet, & quod non repertus in
Ecclesis dignitatem factum, revo-
catur, scilicet tamen debet patronis est
ad hoc nomine datum fuit, prout in
hujus Decretis statuum est.

Ee 2 Con

Concilio, vide decr. Rotae de probanda, in novis, nisi tantum temporis præteritis, quantum jure requiri ad praeficiendam Ecclesiæ libertatem.

1. *Opendatur.*) Non est satis afferent, sibi competeret Juspatronatus ex fundatione, vel dotatione; quod una præficiens de anno 1554. & altera 1561. effectum fortia fuerint, sed offendarunt, prout Congregatio censuit die 4. Februario 1581. infra hoc cap. §. multiplicatis.

23. Jun. 1594. Congregatio Concilii censuit, Juspatronatus ex fundatione, vel dotatione probari etiam ex multiplicatis præficiensionibus per tempus, supra hominum memoriam, tametsi nullus instrumentum fundacionis, vel dotationis ostendatur, & quamquam etiam in dictis præficiensionibus nulla apertur mentio facta fundacionis, & dotationis.

3. *Ex usurpatione potius quam factum.*) Quod usurpationem bonorum substat, corum, que præsumuntur in Dominis Oppidorum & terrarum habentibus perpetuan jurisdictionem, Congregatio Concilii censuit, Barones, & alios Dominos jurisdictione perpetuante habentes comprehendit hoc Decreto.

An cap. 9. Sess. 25. in ea parte, in qua requiri pleniorum & exactiorum probatio & nullum instrumentum fundacionis, vel dotationis ostendatur, ex multiplicatis præficiensionibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam exceedit, ita tamen, ut in his personis, in quibus jus plerumque ex usurpatione quamcumque profumi solet, ultra immemorabilis temporis probacionem, præficiensiones etiam continua, non minori falso, quam quinquaginta annorum spatio, que omnes scripturae probent, requirat pro forma, quod probatio sit per authenticas scripturas, ita ut probatio per testes excludatur.

4. *Nec immemorabilis temporis.*) Ad probandum privilegium patronatus in Convenuali Ecclesia ex causa fundacionis & dotationis, & quidem in eis limite dationis, concilium huius sufficit immemorabilis, iunctis multiplicatis præficiensionibus, que secundum formam Concilii hoc cap. effectum fornia fuerunt. Si enim Congregatio die 4. Decembri 1586. censuit ex verbis Concilii, eum cuius super hos nullura fuerit privilegium, ex nullum reperire fundations instrumentum, vel dotatione.

Item patronatus, ex privilegio ante Concilium concessos, esse codem Decreto sublatos, tamen infra effici ipsi privilegio clausula, ut perinde habeantur, at si carent ex fundatione, vel dotatione.

Item censuit, non posse patronum repellere a sua quasi possessione praeficiendi, si adhibita cause cognitione super iurepatronatus, post Concilium ordinarius a Parroco præficiens admisit, etiam si post obtinum ejusdem præficiens de validerate iurepatronatus iterum contigerit dubitari; fecis autem si simpliciter Patroni præficiario absque cause cognitione admisit sufficeret. Item censuit, tum denum debere intelligi adhibitam sufficere cause cognitionem in probando iurepatronatus, cum servata

facta forma a Concilio tradita. Infra hoc cap. §. diligenter.

5. *Multiplicatis præficiensionibus.*) Juspatronatus ex solis præficiensionibus communis ultra hominum memoriam probatur, et in eis nulla fuerit facta mentio de fundatione, aut dotatione.

Hoc Decretum Concilii habet locum, & in pectorio, & in possessorio, unde admittenda est ut præficiens, aut præficiens institutio facienda, nisi prius cognito jurepatronatus ex Decreto Concilii.

6. *Ex usurpatione potius quam factum.*) Quod usurpationem bonorum substat, corum, que præsumuntur in Dominis Oppidorum & terrarum habentibus perpetuan jurisdictionem, Congregatio Concilii censuit, Barones, & alios Dominos jurisdictione perpetuante habentes comprehendit hoc Decreto.

An cap. 9. Sess. 25. in ea parte, in qua requiri pleniorum & exactiorum probatio & nullum instrumentum fundacionis, vel dotationis ostendatur, ex multis patrociis, iuris patrociis, & tenetis patrociis, in quibus ultraproximum pleniorum & exactiorum probatio & nullum instrumentum fundacionis, vel dotationis ostendatur, nisi præficiensiones etiam continua non minori, quam 50. annorum spatio, que omnes effectum fornia sunt, authenticae scripturae probent, requirat pro forma, quod probatio sit per authenticas scripturas, ita ut probatio per testes excludatur.

7. *Vel Collegiata Ecclesia.*) Si de beneficiis simplicibus agatur, praeficiens non potest instituere Canonicos, præficiens facilius examinari ab Episcopo, & idonei reperti. Si vero de parochialibus Ecclesiis agatur, servanda est forma examini, que præficietur Sess. 24. cap. 16.

8. *Et privilegiorum concessarum.*) Super hac verba fundatur se quilibet Episcopus, dicens ius eligendi (quod ex confutandis concubis cuiusdam Capitulo cuiusdam Ecclesie Collegiate ad Canonicos vacantes) per Concilium hoc esse sublatum, quod nullum est, & fuit ab Illustrissimorum Congregationis reprobatum; nam rexus ille restringit se ad ius eligendi in iurepatronatus elective, non autem in aliis electionibus, que de jure communis Capitulo competunt cum Peccato inferiori.

9. *Jure nominandi, diligendi, praeficiendi.*) Hoc jus praeficiens v.g. ad manionarios, tantum confundit eti illi ex privilegio, quando Capitulum non fundavit, nec doceavit, ut haber immemorabilem, ideo sublatum est hoc Decreto. Qui dicit se habere jurepatronatus ex privilegio, admittendum est ad probandum immemorabilem.

Sessio XXV. Cap. IX. de Reformatione. 437

Congregatio Concilii censuit, probacionem debere fieri per authenticas scripturas, ita ut probatio per testes regulariter excludatur.

10. *Reliqui patrociis.*) Congregatio die 4. Decembri 1586. censuit esse sublatos patrociis ex privilegio, non autem ex fundatione & dotatione.

Congregatio Concilii censuit, si suscipiantur ex augmentatione doris concilium fuerit super 40. annos, ante diem Kal. Maji 1564. illud non suffit abrogatum, aut interiuersum factum a decreto Concilii Trident. cap. 9. sess. 25. de Reform. Si vero concilium sit a 40. annis circa, illa diligenter ab Ordinario sui delegato Sedis Apostolicae cognoscendum, & si non reperiatur, illud ob maxime evidenter Ecclesiæ necessitatem, legitime ex confitendum, revocandum est, sed reddito tamen Patronis, eo quod ab illis indicito datum est.

11. *Reliqui patrociis.*) An patronatus in Ecclesia conventuali censeri debent sublati hoc ausi, reliqui. Congregatio die 4. Decembri 1586. censuit esse sublati patronatos ex privilegio, non autem ex fundatione & dotatione. Jus praeficiendi v.g. ad manionarios datum Capitulo concordatum est, esse ex privilegio, quando Capitulum non fundavit, nec datorum, nec halo immemorabilem. Idem sublatum est hoc decreto.

12. *Ab Episcopo examinatur.*) Etiam si institutio pertinet ad monachos, non tam ea comprehendit beneficia simplicia, quorum collatio libere pertinet ad inferiores, sed bene se extendit ad omnia beneficia, pro quibus facienda est praeficiatio, electio, seu manutentio inferioribus collatoribus.

Abbas & alii ex fundatione exemptione non praeficiendis in Ecclesia suis coram praeficiens instituire non possunt abs que Episcopi examine. Congr. enim Concilium hoc esse sublatum, quod nullum est, & fuit ab Illustrissimorum Congregationis reprobatum; nam rexus ille restringit se ad ius eligendi in iurepatronatus elective, non autem in aliis electionibus, que de jure communis Capitulo competunt cum Peccato inferiori.

13. *Jure nominandi, diligendi, praeficiendi.*) Hoc jus praeficiens v.g. ad manionarios, tantum confundit eti illi ex privilegio, quando Capitulum non fundavit, nec doceavit, ut haber immemorabilem, ideo sublatum est hoc Decreto. Qui dicit se habere jurepatronatus ex privilegio, admittendum est ad probandum immemorabilem.

Eccl. Trid. cum Gall.

Juspatronatus ex privilegio Episcopi concentrum, in cuius pacifica possessione extiterit praetensi patroni per 40. annos, cum conferre de titulo ex privilegio invalidus, centenaria possesso prodebet non potest, & hoc ob malam fidem.

Jus praeficiendi ex privilegio Episcopi concentrum, in cuius pacifica possessione extiterit probare patrōnū per 40. annos, cum conflit de titulo ex privilegio invalidus, centenaria possesso prodebet non potest, & hoc ob malam fidem. Idem per hoc decretum sublatum remaneat dubium, an immemorabilis profit proprie clausulum derogativum in fine eius, que referenda sit etiam ad Juspatronatus ex privilegio, sed in hoc sublatum Congregatio ex privilegio.

14. *Quod est ad inferiores inservient.*) Quando Concilium huc se remittit ad statuta alia in hac faceta Synodo, intelligit textum sess. 7. cap. 13, ut hi sensus: Beneficium jurepatronatus, quando est simplex, licet possit ab inferiori instituti, tamen semper Episcopi requirit examen. Sic Congregatio die 18. Iunii 1573.

Congregatio censuit cognitionem validitatis & invaliditatis jurepatronatus controverti ad Episcopum dumtaxat, non autem ad inferiores, qui jus habent instituti, patiuntur; fecis vero, si hujusmodi inferiores Ordinarii in loco haberent jurisdictionem.

15. *Ab Episcopo examinatur.*) Eriamini institutio pertinet ad monachos, non tam ea comprehendit beneficia simplicia, quorum collatio libere pertinet ad inferiores, sed bene se extendit ad omnia beneficia, pro quibus facienda est praeficiatio, electio, seu manutentio inferioribus collatoribus.

Abbas & alii ex fundatione exemptione non praeficiendis in Ecclesia suis coram praeficiens instituire non possunt abs que Episcopi examine. Congr. enim Concilium hoc esse sublatum, quod nullum est, & fuit ab Illustrissimorum Congregationis reprobatum; nam rexus ille restringit se ad ius eligendi in iurepatronatus elective, non autem in aliis electionibus, que de jure communis Capitulo competunt cum Peccato inferiori.

Eccl. Trid. cum Gall.

12. *Irrita sit & inanis.*) Non sufficit, quod praefatius fuerit alias examinatus, & approbatu ab alio ordinario ad aliquod beneficium Curatum, sed de novo oportuit cum eile examinatus.

13. *Nullus caus*e*, vel occasione se ingenerat.*) Qui tempore, quo le ingerit, & fideles exigit, non est in actu presentandi, sed est Patronus in potestate (upore de patronorum familia) non habet locum in hoc capitulo, sed est sita bona puniti poterit, quia bona aliena invicta, vel turritu. Sic Congregatio censuit, in una Murana. Quod si p*el* patronus vellet a praefato conductere bona iurispatronatus (eternum verbum *ingerere*, sona rem agi per viam illegitimum), titulus vero locat*or* est legitimum) major pars illustrissimorum respondit, hoc capitulum habere locum etiam eo cau.

14. *Sicut fecerit, excommunicabitur.* &c.) Prima appositi in hunc Decretu, resurruit non solum ad alienem bona beneficium patronatus, sed etiam ad usurpatem fructus illius.

Quo vero a quadraginta annis.) Ili quadragesima anni numerantur sunt a die confirmationi Concilii, nam licet a die, quo vellet Ordinarius inquireti super validate iurispatronatus silenti transacti 40. anni, hoc nihil exime.

Interea tamen dum sit examen, nullus est in ea quasi possedentio turbundus.

15. *Diligenter agoscantur.*) Si Ordinarius post Concilium cognovit de jurepatronatus, & admisit post Concilium, non postulat patrum repelli a sua quasi possedentio praefatius, si Ordinarius voluerit cognoscere propter obtinu illius praefatius: fecut autem, si simpliciter patrum suifili admisit abfusca cognitione.

Congregatio Concilii censuit, Decretum ejusdem Concil. cap. 9. Sess. 25, in principio ejusdem locum tam in petitorio, quam in posseficio.

*In eorum reverent*e*.*) Jupatronym minus legitime constitutum Episcopi reverent*e*, soluto tamen patrionis quidquid Ecclesiastica ratione augendae datis datum fuerat.

REMISSIONES.

a) Vide Matth. Soarez in praf*l*. & Ordine visitandi, cap. 6. num. 1. Cabed. de patrone, Reg. Coron*e*, cap. 34. latifilme Gozal*e*, ad Reg. 3. Cancell. gl. 18. num. 19. cum multis seq*u*. novissime P. Valer. Regin*e*, in praxi fori patr. lib. 30. prax*l*. 3. num. 216. * & que norat Farin*e*, circa istum texuum ex

declarat. Congreg. Rota novill*e*, dec*l*. 514. in recollect*e* a Farin*e*, Majistrus ven*re*, ref*l*. lib. 1. ref*l*. 104. num. 24. & in ref*l*. 105. num. 1.

Decisione Illustriss. Card. addit*u*e & Gonzalez locis infra citatis.

¶ *Prima.* Hoc decretum Concilii habet locum in petitorio, & in posseficio. Unde admittenda non est praefatio, aut praefati institu*ti* facienda, nisi prius ven*te*cato jurepatronus ex decreto Concilii feri Gonzal*e*, ad Reg. 8. cancell. gl. 18. num. 23. & nota Ric*e*, dec*l*. 153. num. 47. in praxi fori Eccles*e*, sed videndum est Grilezon*e*, conf*l*. 21. num. 4. & 18.

¶ *Secunda* non potest repelli a sua quasi possedentio praefatius, si adhuc eule cognitione super jurepatronatus post Con*l* ordinarius a patrone praefatius admis*it*, etiamsi post obtinu ejusdem praefatius, de validitate jurepatronatus contingit dubitari: secus autem si simpliciter patr*u* praefatatio abfusca causa cognitione al*ia* fuit, referi Gonzal*e*, gl. 18. num. 26. * & Ric*e*, dec*l*. 551. num. 48.

¶ *Tertia.* Jupatronym ex solis praefatioribus continuis ultra hominum memoria probatur, licet in eis nulla fuerit data mentione de fundatione, aut donatione, referi Gonzal*e*, gl. 18. num. 45. & Ric*e*, sup*l*. dec*l*. 142. num. 12. Grilezon*e*, conf*l*. 21. num. 3.

¶ *Quarta.* Pro forma requiritur, ut probatio fiat per Authenticas scripturas, & regul*l* est constituta, quod probatio per testes illi constituta, quod probatio per testes non iustificari, referit *P* Ric*e*, dec*l*. 140. num. 4. & dec*l*. 148. in praxi fori Eccles*e* Gonzal*e*, gl. 18. num. 79. & num. 82. & foli*u*, quod si per testes probatur illi desperatas scripturas, & deponeunt de nomine illarum, in quibus coniuncturant continuas praefatios, quod tunc satisfact*e* menti Concilii vide tamen Stephan. Grat*e*, dec*l*. 168. num. 21.

¶ *Liquit imm*patronatum* iure.*) Vide supra alleg*u*. Spino in suo Speculo iustitiae, gl. 4. princ*l*. num. 44. Cencedo alios referens in collect*e*, 21. ex num. 2. p*l*. 3. Covar*e*, in prax*l*. cap. 56. num. 3. & 4. & Mandol*e*, in regul*l*. de reformate, qu*s*. 8. Lambert*e*, de iurispatron*e*, p*l*. 2. art*l*. 22. qu*s*eq*u*. & in p*l*. 3. art*l*. 8. & 13. qu*s*eq*u*. 9. princeps Copital*e*, conf*l*. 68. num. 3. vol. 5.

¶ *Ut igitur debita in omnibus.*) Quibus modis probetur iurispatronatus, vide Farin*e*, de Prob*l*. conc*l*. 936. & conc*l*. 126. Farin*e*.

Sessio XXV. Cap. IX. de Reformatione. 439

Farin*e*, dec*l*. 340. num. 2. & dec*l*. 342. num. 3. Zerol*e*, in praxi Episc*l*. p*l*. 1. verb*o*, iurispatron*e*, pag*l*. 180. Aloys. Ric*e*, in Collect*e*, dec*l*. 1. col*l*. 58. *An sufficiat fama*, Mafcard*e*, conc*l*. 733. num. 47. Vide etiam Rotan*e* novissimum de*l* 533. & 536. 537. 540. 542. & 557. in recollect*e* a Farin*e*, ac etiam dec*l*. 563. 564. & Rotan*e* novill*e*, dec*l*. 13. de*l* qu*s* per Farin*e*, p*l*. 1. civil*e*, Vincent. Grilezon*e*, conf*l*. 41. Rotan*e* novill*e*, dec*l*. 731. in 2. p*l*. civil*e*. Farin*e*.

* *An debeat patr*u* probate bona fidem?* Vide Spin*e* in Speculo iustitiae, gl. 4. princ*l*. in fin*e*. Valaf*e*, cons*l*. 265. num. 9. cum 2*l*. 3. & 4. & dec*l*. 578. 579. & 590. in recollect*e* a Farin*e*, dec*l*. 634. & 780. & 888. num. 5. Mantic*e*, dec*l*. 234. num. 1.

† *Plenior & exactior probatio.*) Vide Cavalcan*e*, in dec*l*. 11. num. 29. p*l*. 3. Farin*e*, in dec*l*. novill*e*, 590.

¶ *Estatu continuata.*) Vide Ric*e*, dec*l*. 147. *sue praxis fori Eccles.* num. 32. Rota novill*e*, dec*l*. 800. recoll*e* a Farin*e*. *Quingunginta annorum spacio.*) Vide ita tradita per Aloys. Ric*e*, in dec*l*. 146. ex num. 25. *sue praxis fori Eccles.* & Rotan*e* novill*e*, dec*l*. 688. in recollect*e*. a Farin*e*.

¶ *Sive etiam ex multiplicatis praefationibus.*) Vide Guti*e*, praf*l*. 1. que*st*. 13. num. 72. Gonzal*e*, ad reg*l*. 3. de Presup*l*. que*st*. 90. num. 3. cum 1*l*. 3. Mafcard*e*, conc*l*. 103. num. 9. Gonzal*e*, gl. 18. num. 44. cum 1*l*. 3. Caval*e*, dec*l*. 17. p*l*. 1. ubi ref*l*ol*u*, ad minus debet esse tres, nec omnes necessarias esse de tempore immemorabilis decidit Aloys. Ric*e*, dec*l*. 29.

¶ *Qui hominam memoriam excedat.*) Quot annorum debet esse tempus immemorabilis ad probandum jupatronym? Per spacio sexaginta annorum probari tenet Ols*e*, dec*l*. 150. Vincent. de Franch*e*, dec*l*. 165. Spacio tamen centum annorum defideri afferunt Capell*e*, Tholos*e*, dec*l*. 440. Farin*e*, in dec*l*. novill*e*, 34. * & Majorat*e*, var*l*. ref*l*. lib. 1. ref*l*. 104. num. 24. in fin*e*.

(Quonodo testes debent deponere ad effectum probandi titulum immemorabilem? Rota novill*e*, in dec*l*. 788. in Recol*e*. num. 9.)

¶ *Patroni autem beneficiorum.*) Vide Spin*e* in Speculo iustitiae, gl. 4. princ*l*. 4. * Nulla vero causa vel occasione seingerat.) Vide Aloys. Ric*e*, dec*l*. 165. sit*u* de iurispatron*e*, in praxi fori Eccles*e*, num. 84. & 85.

¶ *Per viam unionis.*) Ric*e*, in d. praxi Curia Eccl. dec*l*. 492. num. 5.

* *Quo vero a*go*. annis circa.*) Vide Gabil*e*, conf*l*. 195. Ric*e*, dec*l*. 167. num. 94. sive praxi fori Eccles*e*.

C A P U T X.

Prater Ordinarios locorum quadam persone qualificate designantur a Capitaliis, coram quibus ac eorum substitutis causa Ecclesiastica spirituales tractentur. Breviter terminentur causa.

Quoniam ob malitiosam pertinentiam suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causa mandantur, usque adeo habent non potest, hincque interdum judicibus, non undique idoneis, causa in partibus delegantur, statuit sancta Synodus, in singulis Concilis provincialibus aut diocesanis aliquor personas, quee qualitates habeant, (a) juxta Constitutionem Bonifacii VIII. quae incipit: Statutum; & t. alioquin ad apas designari, ut prater Ordinarios locorum its etiam posthac cause Ecclesiastica ac spirituales, & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegante committantur. Et, si aliquem interim ex designatis morti contigerit, 3. substitutus Ordinarius loci cum Consilio Capituli alium in eius locum, usque ad futuram provincialem aut diocesanam Synodum: ita ut lateat queque Diocesis quatuor falem, aut etiam plures probatas personas, ac ut supra qualificatas, quibus hujusmodi caue a quoilibet Legato vel Nuntio, atque etiam a Sede Apostolica committantur: alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanaum Pontificem transmittant, delegations quaecunque aliorum Jacobum, alii quam his factae, surrepentes censeantur. Admonet deinceps sancta Synodus tam Ordinarios,

a. secunda de refer. in 6. vid. p. 20. b. post.

Vide sef. quam alios quoquaque judices, (b) 24. c. 20. c. ut terminandis causis, quanta fieri

poterit brevitate, studeant: ac legatoribus artibus, seu in iitis confectione, seu alia parte judicii difienda, modis omnibus, aut termini praefixione, aut competenti alia ratione occurrant.

DECLARATIONES.

1. *Alioquin ad apas designari.*) Hanc personarum qualificatarum nominationem ad Episcopum quidem principalius, non tamen privative ad alios spectare, Congregatio respondit. Et si is, qui tempore commissionis cauferetur constitutus in dignitate, & designatus inter judices Synodales, commissionem relinquaverit, poterit eadem de causa cogere, quia sufficit ab initio fuisse capace. Sic sicut dictum die 2. Martii 1587.

2. *Ad id apas designari.*) Quorum nominationem ad Episcopum quidem principalius, non tamen privative ad alios spectare, Congregatio respondit. An is, qui tempore commissionis reprobatur constitutus in dignitate, & designatus inter judices Synodales, dignitatem resignaverit, possit de eadem causa cognoscere, vel potius, qui eam digniter obtinuit, vel neuter.

Congregatio censuit die 21. Maii 1587. etiam si eam resignaret, et eadem causa cognoscere posse, quia sufficit ab initio fuisse capace.

3. *Ex designatis mori consigerit.*) Habebit hic textum etiam locum in diuturna sententia, qua exquiratur mortis.

3. *Substitutus Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in eius locum.*) Congregatio censuit Consilium Capituli requirebit formam. Ordinarius ergo non potest illud præterire, attamen non tenebit illum legui.

In Sexto. Tit. de rescriptis.

Statutum, quod circa judices a Sede Apostolica deputandos nuper edidimus, cum quadam contenta in eo, quae pro communis utilitate credebantur industra (scilicet experientia docuit) tendere dignocantur ad novam, factiores prestant, quam irrefragabiliter observari mandamus, sedetudo, utilitate in melius duximus reformatum. Sancimus igitur, ut nullis nisi dignitate

Sessione XXV. Cap. XI. de Reformatione. 441

praeditis, aut perfonatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Caibedalium Canonis, causa auctoritate literarum Sedis Apostolicae, vel Legatorum ejus de cetero committantibus; nec audiatur alibi, quam in civitatis vel locis insignibus, ubi possit commode copia peritorum haberi.

Vide annotat. ad hoc caput in appendice sub diversa 46. Card. de Luca.

DECLARATIONES.

Non licet etiam.) Jurisdictionem Ecclesiarum locata prohibetur, quo procedit etiam in quolibet minimo officio jurisdictionem habente, non obstante quacunque conseruandine contraria.

1. *Jurisdictiones Ecclesiasticae.*) Sub his comprehenduntur etiam jurisdictiones damorum datorum.

2. *Quas a 30. annis circa.*) Intelligentiam circa a 30. annis circa, usque ad confirmationem Concilii.

3. *Ad longum tempus.*) Dominus proprietas, si tempus praefixum effet finitum, ita ut debetur confirmare. Empytheutum, continuetur, si electi deputati a Synodo vel ipsa Synodus Provincialis judicaverint non esse locationem factam in damnum Monasterii, ipse autem D. Christus debet, ut quampcunq; munus fiat hoc judicium.

Congregatio Concilii censuit, neque constitutionem Pauli II. neque Concil. Trident. 1596. decretum derogale dispositione cap. Terminus, 12. q. 2.

5. *D. N. Papa Urbani VIII. nunc sedentis Decretum de non alienandis bonis Regulam.*

5. *Aca Congregatio Cardinalium Concil. Tridentini, interpretum, rerum experimento edicta, quantum religiones accipiunt detrimenti ex bonorum immobiliis, & pretiolorum mobilium distractiōnibus, quas crebro faciunt Regulares, & Apostolicae privilegia innixa, ac proinde operis premium putans, illorum facilitatem aliquatione compere: & speciali S. D. N. p. Generalibus & Provincialibus capitulis, vel Congregationibus, Abbatibus, Generalibus, & quibuscumque alii Superioribus Regularibus, capulvis Ordinis: Congregationis, Societatis, vel instituti, in hinc fines Europei existentibus, omnium rebus & bonorum immobiliis, & de pretiolorum mobilium distractiōnibus, onerisque pacium, per quod ipsorum dominium transfertur, census perperuo, seu vitalitus, hypothecatum, locationem, & conductacionem ultra triennium, concessionem in feudum, vel emphyteum, præterquam in casibus a jure permisum, fieri perperuo prohibet, & aequo interdicto, absque ipsius Congregationis Concilii expellita licentia in teripsis, & gratis concessenda, & sub pena privationis omnipium officiorum, que-*

tunc

tunc obtinebunt, vocique activae, ac perpetuae inhabilitatis ad illa imposteriora ostendenda, quam ipso facto absque alla declaratione incurvant, sublata etiam Generali & Prorectori illam moderandi, aut relaxandi facultate; penitus nihilominus Apologeticum Confiratur. & praefatum feliciter recordantur. Pauli II. qui incipit: *Ambitio*, . in suo zobre permanuit. Alterationes vero, patet, census, hypothesis, locationes, conductiones, & concessiones quaque contra iurismodi prohibitionem facientes, Sanctitas sua autoritate, ipso jure nullas, atque irritas decernit: Non obstantibus Constitutionibus, & ordinacionibus Apostolicis in favorem quarecumque personarum, atque Ordinum, tam Mendacium, quam non Medicantium, Militarium, etiam S. Joan. Hierosolymitanum, Congregationem, Societatem, & coequitis alterius instituti, etiam necessario, & in individuis exprimiti Monasteriorum, Conventuum, Collegiorum, Domorum, & locorum Regulacionum quorundamque: nec non illorum etiam juramento, confirmatione Apofollonica, vel quavis firmitate alia roboretur statutis, vel confundetur, etiam immensurableibus, exemptionibus quoque, inclusis, & privilegiis sub quibusunque tenoribus & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriam derogatur, aliquis efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus Decretis etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apofolico potestari plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam excommunications, & leu excommunicatis, & iteratis vicibus approbat, & innovatis: etiam pro illorum sufficienti derogatione in illis eorumque tenuis tenoribus, ac formis speciali & individua ac de verbo ad verbum; non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, & aliqua alia exquisita forma servanda esset, renores huiusmodi praefatione pro expressis habebates, quoad ea, quia praefenti Decreto, ac prohibitione adversantur, illis alias in uno zobre permanuis, specialiter & exprehe, Sanctitas sua autoritate detegat, & exercitare contraria quibusunque. Datum Rome, die 7. Septemb. 1624.

Cofmns Card. de Torres.

REMISSIONES.

Vide P. Rebellu de Oblig. justit. p. 21 lib. 14. no. 6. s. num. 4. P. Valer. Reginald.

in praxi fori panitez. lib. 25. cap. 43. num. 539. * Vide etiam Valafac. de iure emplo. q. 10. n. 5. Gigante de person. q. 38. Azeved. l. 1. 3. s. lib. 1. & in l. 1. s. 5. ed. lib. 1. nova Recop. num. 4. Vinc. Girleton. conf. 21. Alex. Trentinac. var. resol. lib. 3. s. 12. de la. C. & conduct. resol. 3. n. 7.

¶ Utrum validus sit per priores falentes annos locatio, vel rebus Ecclesiæ ultra triennium facta in Lusitania, & ubi extravagans Paulina: recepta est? Affirmat. P. Rebellu. d. lib. 14. q. 6.

¶ *Representatio pecunia.*) Ante diem foliam intelligit Guitier. de Juris Confir. pars. 3. cap. 3. n. 2. vide quid D. Barbol. in f. filijam. §. n. 11. m. 27. fol. 50. Zerol. Valafac. de jure Emplo. q. 10. num. 5. Zerol. in prax. Episop. pars. 1. verb. *Alienatio rerum Eccles.* y. ad. 7. p. 1. novissime Cald. Pereira de Rivas. q. 20. num. 3. & de Empione. cap. 26. num. 8. ubi etiam an locatio judicetur iuraria, si ob representatam solutionem conditor dimidium lucri faciat.

¶ *Nullatenus in prejudicium successorum.*) An Praelatus vel beneficiarius, fundens in officio vel beneficio, teneat sibi locationis per suum prædecessorem fiducem Negant, si Praelatus vel beneficiarius nomine proprio locet redditus sue dignatus, vel beneficii in suam utilitatem, ad tempus juri vel Synodali constitutione permittit, ipseque ad tempus locationis expedita decedat, fecus pro illo anno capitulo, & quando tercæ effeta factæ, & fructus pendentes de proximo colligendi, per glori receptam in cap. fin. ne Praelati vices fuerit. Covat. ver. L. 2. cap. 15. num. 6. Molin. de Peinogen. lib. 1. cap. 21. a. prime. Caro. de Locato. par. 3. s. 1. de rebus Ecclesiæ locatio. gr. 1. cum seg. Mich. Grall. com. 2. commun. opin. lib. 4. vñ. 43. num. 40. p. 65. & ibi. Vivii. num. 123. pag. 661. Spin. in Specula Telesian. gl. 19. in primo num. 44. Cardoso in praxi judicium, verb. fructus, num. 23. & verb. locationis, num. 6. Steph. Gratian. dicitur. forens. lib. 1. cap. 37. & num. 18. Rip. observ. 115. Ball. des. 229. Stat. Pacif. dec. 192. Card. Pute. decisi. 176. lib. 1. Alay. Ric. in collect. dec. pars. 4. collect. 1007. & collect. 1055. in fine, remittit Cortezus de spens. part. 2. cap. 20. num. 10. P. Molin. de Iustin. tract. 2. diph. 492. verb. Quod denique. Flamin. de Regnac. lib. 1. q. 16. num. 47. D. Barbol. d. & ultim. a. 17. Mol. in Emporis juris p. 1. s. 10. q. 2. num. 20. P. Valer. Reginald. in praxi fori panitez. lib. 25. cap. 43. num. 538. cum seg. ex antiquioribus plures resert Cened. ad Decret. Collect. 76. num. 5. D. Mart.

Sessione XXV. Cap. XII. de Reformatione. 434

D. Mart. de juri d. p. 4. cap. 43. num. 8. & in missis novissim. doc. vero 180. Card. Thusc. verbis. Locatio. concil. 419. Card. Mantic. de Tascis. & omib. conventus. lib. 5. tit. 13. n. 21. Cald. q. forens. lib. 1. q. 32.

* Non licet.) Vide Gregor. Lopez in lib. 5. s. 17. pars. 1. Salycet. ad Bern. Diaz in prax. cap. 4. lib. 8.

¶ *A virginis anni civra.*) Vide Cened. ad Decret. Collect. 102. n. 3. in fine. † Vide Avendan. de exequenda mand. lib. 1. cap. 4. n. 37. Covat. lib. 2. var. resol. cap. 17. n. 6. Gilrenon. conf. 2. cap. 1.

Vide annot. ad hoc caput in appendice sub dispensa 47. Card. de Lucas.

CAPUT XII.

Decimorum solutiones sunt: impedientes fieri, excommunicentur, nec absolvantur, nisi plena restituitione fecerint: subvenientia recte sed sensuibus qui profunt Ecclesiæ.

¶ *Non (a) sunt ferendi, qui variis attributis decimas, Ecclesiæ convenientes, subtrahere moluntur; aut qui ab aliis solvendas temere occipiunt, & in tem sum vertunt; cum decimatum soluto debita fit Deo; & qui cas date solvuntur, aut dantes decimatum, res alienas invadunt. Praet. sicut agitur sancta Synodus omnibus, cum leg. 16. n. 7. c. præcept. 1. c. 1. & c. 2. c. tradimuntur & c. 2. decim.*

¶ *Omnes decima. 16. q. 7. c. pervenient, 3. integræ persolventur, * (b) Qui vero eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, & nisi plena restituitione fecerint, ab olviantur. Horratur deinceps omnes & singulos pro Christiana charitate, debitoque erga paltores suos munere, ut de bonis sibi a Deo collatis, Episcopis & Parochis, qui tenuioribus praefuent Ecclesiæ, large subvenient ad Dei laudem, arque ad Pastorum suorum, qui pro eis in-*

Congregatio Concilii censuit, si decima 19. Decem. fuit imposita rei, quia ab initio fuerunt 1526. concilie, vel tradita cum ea conditione, & onere, ut ex eius decima solvantur, tunc ad quocunque pervenient, etiam mandantes, teneri eas solvere; si vero debeantur pro administratione cura animatorum, tunc quia Parochi his mendicantibus aliquam Sacramenta non administrant, mandantur ad eas non venire, si tamen a foliatura decimatum Sedis Apostolicae privilegii existimantur.

Congregatio Concilii censuit, si obribens 19. Jun. Capitulum in Cathedræ Ecclesia 1597. etiam ante factam Ordinum distributionem in ea fætore atque opere esse constitutum, ut intra annum ad Subdiaconatum possit promovet.

Qui ex antiqua consuetudine non solventur decimas, ex hoc Decreto ad eas solvendas cogi non potest.

REMISSIONES.

¶ *Vide Fr. Joan. de la Cruz de statu Relig. lib. 2. cap. 19. dub. 4. per seum. * Vide cuiam Covat. lib. 1. varior. cap. 17. Bologn. concil. 29. a. num. 1. Trevian. dec. 16. lib. 1. Guitier. in quæst. can. cap. 21. lib. 2. & Azeved. in l. 4. num. 4. & tit. 4. lib. 4. nova Recop. 1.*

¶ *Pel. personis, &c.) Vide Tr. ian. dec. 15. lib. 1. Baboldi. in lib. 2. politica, cap. 18. n. 146. & alios refert.*

¶ *In integræ persolventur, &c.) Ut in cap. cap. nov. 4. & in cap. sua, & in cap. quibusdam, de decim. & in Clem. 1. cod. 2. Camil. Bors. conf. 20. num. 33. 60. & 20. num. 19.*

¶ *Nisi plena restituitione.) Vide novissime P. Sanchez in praepost. Decal. lib. 2. cap. 20. num. 19.*

Vide annot. ad hoc caput in appendice sub dispensa 47. Card. de Lucas.